

Зайцева Д.О., Рябчук І.О.

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ В АНГЛІЙСЬКИХ НАУКОВО–ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

Специфіка функціональних різновидів вираження інформації не перешкоджає національній єдності мови, тим самим підтверджуючи, що фразеологізми можуть також функціонувати як одиниці номінації спеціальних понять у спеціалізованому науково-технічному тексті професійної мови, а в ряді випадків вони репрезентують підкреслену національну ідентичність автора висловлення.

В статті досліджено питання розповсюдження фразеологізмів у науково-технічних текстах з експлуатації морського транспорту. Розглянуті екстралінгвістичні фактори, що впливають на склад спеціалізованої мови з тематики експлуатації морського транспорту. Показано, що існує прямий зв'язок між значеннями фразеологічних одиниць та змістом науково-технічного тексту.

В статті виділено групи фразеологічних елементів, у концептуальному змісті яких актуалізується представлення про індустрію морського транспорту, як стійко розпізнаваний образ та на прикладі терміну “морської індустрії” досліджені фразеологізми. Доведено, що у переважній кількості випадків фразеологічні одиниці вербалізують комплексний концепт “подолання проблеми”, репрезентуючи розуміння важкої, небезпечної праці як портретного явища індустрії морського транспорту.

Застосовуючи процедури морфемного аналізу ключових компонентів термінологічних словосполучень і дериваційного синтезу в роботі виявлені параметри терміноутворення: використання найбільш продуктивних, легко розпізнаваних, апробованих способів словоутворення; вибір двосторонньої одиниці з передбачуванним заздалегідь, експліцитно представленим значенням на рівні плану змісту; перевага словотворчим моделям, аналогічним вже існуючим зразкам, що забезпечує передбачуваність терміна.

В статті доведено, що різке збільшення обсягу, якості і багатомовності комунікації в сучасних науково-технічних галузях знаходить висвітлення в науковому корпусі мови у виді явища термінологізації фразеологізмів. У цьому процесі фразеологічні одиниці отримують додаткові спеціальні значення і починають функціонувати як багатоконпонентні терміни. Встановлені два напрямки переходу фразеологізмів в розряд термінів: безпосередньо термінологізується сам загальнонавживаний фразеологізм; термін-фразеологізм детермінологізується в загальнолітературній сфері і ретермінологізується в іншій спеціальній сфері, відмінній від першої спеціальної сфери.

***Ключові слова.** дискурс, експлуатація морського транспорту, термінологічна одиниця, фразеологічна одиниця, language for specific purposes.*

Постановка проблеми. Глобалізація світової економіки, зростання ролі морського транспорту у міжнародних відносинах, універсальність англійської мови як засобу міжнаціонального спілкування призводить до необхідності глибокого вивчення специфіки та особливостей побудови її конструкцій в науково-технічних текстах з експлуатації водного транспорту.

Визначення типологічних рис фразеологічних одиниць як частини професійного словника і як важливої частини формування науково-технічного тексту сприяє упорядкуванню

термінології і формуванню словника спеціальних виражень у Language for Specific Purposes (LSP) за тематикою експлуатація водного транспорту.

Вивчення мови галузевої діяльності продиктовано необхідністю провести дослідження в умовах глобальних змін у суспільстві, розширення технічної діяльності людини, удосконалювання його знань про світ і про себе, у тому числі і поглиблення знань людини про мову. Хоча фразеологічний фонд англійської мови достатньо ґрунтовно вивчений, однак ряд питань вимагає подальшої розробки, наприклад: функціональний і концептуальний аналіз стійких фразеологічних одиниць у спеціалізованому тексті за тематикою експлуатації морського транспорту з урахуванням його професійної детермінованості, питання впливу структур спеціального знання на свідомий вибір виразних засобів фахівцем, зіставлення експресивних особливостей фразеологічного обороту і прагматичних характеристик у загальнолітературній та науково-технічній мові.

Аналіз літературних джерел. Матеріалом для проведення дослідження послужили тексти з англійських журналів спеціалізованої професійної сфери: “Lloyd's Shipping” [1], “Sea Trade” [2], “MER”, “Ocean Voice”, “Lloyd's Register Alert!”, “Port International”, “World Bunkering”, “Sea Technology” [3], “Safety At Sea International”, “Horizon”, “Containerization International” Також у ході дослідження були використані спеціалізовані словники та інша довідкова література наступних видань: “Glossary of Maritime Technology” [4], “Oxford Dictionary of Business English” [5], “Oxford Companion to Ships and the Sea” [6], Теоретичною базою даного дослідження є праці К.Я. Авербуха [7], Н.Ф. Алефіренка [8], В.Н. Беньямової [9], Г.О. Винокура, І.М. Бондаренка [10], В.Д. Бялика [11].

Незважаючи на достатньо широке коло публікацій з зазначеної тематики, можна зробити висновок про недостатність дослідження саме з експлуатації морського транспорту, що призвело до необхідності систематизації і тлумаченні корпусу англійських фразеологічних одиниць, що функціонують у науково-технічних текстах з експлуатації морського транспорту в професійній комунікації, а також у встановленні типології фразеологічних одиниць, як частини професійного словника.

Мета статті. Мета статті полягає в описі і когнітивно-дискурсивному аналізі засобів фразеологізації в англійських науково-технічних текстах за тематикою “Експлуатація морського транспорту”.

Викладення основного матеріалу дослідження. Виділення типів науково-технічних текстів за тематикою експлуатації морського транспорту будується на основі його рівневої стратифікації. Можна виділити 4 рівні представлення знань у даній області:

- 1) науково-теоретичний;
- 2) дидактичний (рівень навчання фахівців);
- 3) науково-технічний;
- 4) науково-популярний.

Визначення типів тексту в науковій прозі проводиться з погляду термінологічної насиченості.

Відповідно з даними рівнями зі зміною прагматичних позицій учасників комунікації, їх професійного складу, зниженням вимог до їх підготовки рівень наукової кодованості повідомлення поетапно знижується в тексті, розвивається термінологічна насиченість тексту, звужується концептуальний обсяг змісту термінологічного позначення. Разом з цим зростає кількість елементів, що виражають суб'єктивну думку, зростає дискусійність повідомлення, стає очевидним застосування мовних стратегій, і, як наслідок, міркування в тексті фразеологізуються.

Дослідження проблеми вибору мовних засобів у науковій комунікації дозволяє засоби професійного спілкування згрупувати в такий спосіб:

- 1) загальнонаукові слова: appropriate, statistics, complexity, latest addition, millenium, to set to service, competitive price, negotiations, to superintend construction, primarily, particularly, open concept;

2) спеціальні слова, тобто терміни: fleet, yard, vessel to date, senior marine engineer, company's office, contract, dock availability, gross tonnage flexibility, prefabricated unit;

3) професіоналізми: Manifest < the Cargo Manifest, the Sea Bee < full cellular type of container carrying vessel, ro-ro < roll-on/roll-off car carrying ferry(vessel), heavy lift < heavy lift ship/crane/cargo handling equipment, to keep out of danger < to give a wide berth, to look out < to keep vigilant;

4) словосполучення, у тому числі стійкі десемантизовані словосполучення, тобто фразеологізми: the whole house of cards, to set one's course to [the edge of the world], there are no sacred cows, a huge act of faith, to lull into a false sense of security, to make strange bedfellows, lost battle, to get back on track, to go black/red, the red tape, to meet the requirements, a near-miss, to drop out of the picture, to beat a path to one's door, to be the breadbasket of the world;

5) стійкі дієслівно-іменні обороти: it seems fanciful to believe, this must sound like a pitch, such services are more likely to be of interest,

6) нетермінологічна лексика, що пов'язує професійний комунікативний потік, тобто дискурсивні маркери: at great length, at large, at least, at worst, at a glance, at one's cost, be a matter of time, be the key [concern/issue/part], be the heart of [operation, project]

7) текстові оператори: to bring consideration into, by all account, by way of, be under discussion, be still a dream, in the meantime, in most cases.

Дослідження свідчать, що специфіка функціональних різновидів вираження інформації не перешкоджає національній єдності мови. Тим самим підтверджуючи, що фразеологізми можуть також функціонувати як одиниці номінації спеціальних понять у спеціалізованому науково-технічному тексті професійної мови. А в низці випадків вони репрезентують підкреслену національну ідентичність автора висловлення.

У ході лінгвістичного аналізу текстів періодичних видань з тематики експлуатація морського транспорту [1–4] встановлено, що збагачення професійної мови в лінгвістичному (лексико-семантичному) аспекті відображається у вигляді:

– консубстанціональних термінів – це запозичення мовних одиниць із загальнолітературної мови та їх подальша термінологізація: frame – 1) заг. рамка, обмеження, 2) морск. шпангоути; claws – 1) заг. пазурі 2) морск. container claws – контейнерний захват;

– поповнення терміносистеми з експлуатації морського транспорту новими лексичними одиницями, отриманими в процесі професійних і наукових контактів фахівців цієї, а також суміжних професій морської індустрії;

– зміни семантичного обсягу терміна, що приводить до наступних семантичних процесів:

– полісемії в терміні: spill {oil spill – забруднення нафтою морської акваторії) у зоні експлуатації морського транспорту “перевезення нафтопродуктів” однозначно, а в зоні загальної лексики може бути багатозначним: 1) злив, 2) видача секрету, 3) падіння з коня.

– синонімії, а частіше паронімії терміна в різних сферах вживання: slack – “сповільнюватися, халатно відноситися до обов'язків”, але: slack away – мор. “відпускати, розмотувати кінець (каната, лина, троса)”;

– метафоричного переносу в основі формування семантики терміна: to stonewall – “заблокувати” – The conference carriers stonewalled against offering volume discounts – “Перевізники, що входять у морську конференцію, заблокували пропозицію знизити оплату великих замовлень”;

– метонімічного переносу: to nail one's colours to the mast – “відкрито відстоювати свої переконання”, to hide one's light under the bushel – “заривати свій талант у землю”, а psychological milestone – “контрольна точка відліку”;

– розвитку відособленої семантики в окремих термінологічних утвореннях: latest addition – 1) останнє доповнення, 2) новітнє судно; negotiations – 1) комерційні переговори, 2) політичні переговори; experience with the vessel – 1) досвід роботи із судном особливого типу, 2) експеримент із судном; flexibility – 1) гнучкість якого-небудь матеріалу, 2) здатність

судна до перевезення вантажів різного типу (властивості і технічні характеристики багатоцільових судів);

– розвитку ідіоматичності в термінах при їх міграції в іншу сферу вживання – текст художньої прози або інший функціональний реєстр: the clean Bill of Health – “виправдання, реабілітація”, to clear the deck – “приготуватися до дій”, a shot in the locker – “можливість, що залишилася”.

До екстралінгвістичних факторів, що впливають на склад спеціалізованої мови з тематики експлуатації морського транспорту відносимо:

- 1) науково–технічний прогрес;
- 2) впровадження нових технологій у промисловість;
- 3) глобалізацію економіки;
- 4) інтернаціоналізацію виробництва, у тому числі в сфері морського транспорту,
- 5) міждисциплінарність науки в науково–виробничій діяльності з експлуатації морського транспорту.

Існує прямий зв'язок між значеннями фразеологічних одиниць та змістом науково-технічного тексту. Таким чином, можна виділити концепти, які вербалізуються у фразеологізмах у вигляді когнітивних карт, фреймів, сценаріїв, схем, абстрактних концептів.

Спираючи на дані концептуальних досліджень [8, 10], виділимо з текстів періодичних видань [1–4] групи фразеологічних елементів, у концептуальному змісті яких актуалізується представлення про індустрію морського транспорту, як стійко розпізнаний образ.

1. Морська індустрія/галузь як “важка праця”:

– Investments and infrastructure are only part of the story, and Cyprus Ports Authority has yet to grasp the painful nettles of service and cost;

– Heavy lift is not a fast buck business;

– The loss of Greek officers, all pensioners, has thrown an unwelcome light on the Seaman's Pension Fund;

– Heavy burden;

2. Морська індустрія/галузь як “кухня”:

– providing heavy lift operators with square meal;

– is too much tonnage (ships) spoiling the broth?

3. Морська індустрія/галузь як “війна” і як “боротьба за виживання”:

– such regulations aim to take actions on two fronts: standardization of maritime terminology and use of a common language in maritime communication;

– the conference carriers stonewalled against offering volume discounts.

4. Морська індустрія/галузь як “успішне в економічному плані підприємство”

– heavy lift shipping is getting back on track;

– VLCC freight soon brought the crude oil business back into the black.

5. Морська індустрія/галузь як “проблемне економічне підприємство”

– This black economy of employing retired Greek seafarers at rock bottom wages is a scandal,

– Politicians allowed Bremer Vulkan to pour finance into weaker yards;

6. Морська індустрія/галузь як “змагання”

– to swamp by cries of foul by fierce international competition;

– to win back the business;

– ports are very much on the ball;

7. Морська індустрія/галузь як “процес будівництва”:

– the regulatory framework is structurally sound;

– the sector is shaping up; ships take their shape

8. Морська індустрія/галузь як “ринок”:

– the market is flat;

– the market is good for us

– second hand ships market.

9. Морська індустрія/галузь і “моральні проблеми”:

- loss of faith;
- the truth hurts and he has much to answer
- he was economical with the truth;

10. Морська індустрія/галузь як “живий організм”:

- the consequence of any cargo tank being breached sends shivers down the collective maritime industry spine;
- with the fast ferry industry in its infancy;
- life of the ship/life span;

У переважній кількості випадків фразеологічні одиниці вербалізують комплексний концепт “подолання проблеми”, репрезентуючи розуміння важкої, небезпечної праці як портретного явища індустрії морського транспорту.

Зважаючи на те, що фразеологія пов’язана з термінологією за параметрами стійкості і відтворюваності, простежимо їх точки дотику. Так, у парадигмі навчання про терміни [7] передбачається точна адекватна розшифровка спеціальної інформації, що відображається в цьому терміні. Терміни виступають номінативними одиницями спеціальних понять різних видів діяльності, а також маркують науково-технічний реєстр повідомлень.

Застосовуючи процедури морфемного аналізу ключових компонентів термінологічних словосполучень і дериваційного синтезу, можна виявити такі параметри термінотворення:

- використання найбільш продуктивних, апробованих способів словотворення;
- вибір двосторонньої одиниці з передбачуваним заздалегідь, експліцитно представленим значенням на рівні плану змісту;
- перевага словотворчим моделям, аналогічним уже існуючим зразкам, що забезпечує передбачуваність терміна (це є важливим чинником для термінології та її системного характеру).

Показники частотності кожного ключового елемента термінологічного словосполучення є усередині кожного окремого номінативного класу. Для експлуатації морського транспорту це – найменування транспортних засобів, видів обладнання, функціональних пристроїв, що складає базовий рівень термінологічної системи. Однак найкращі зразки не обмежені цими рамками, а представлені також у більш високому рівні системи, з одиниць якої складається ядро найменувань артефактів і розходиться весь інший простір найменувань технічних реалій.

При цьому периферія термінологічних найменувань рухлива. У той же час вивчення глибинних характеристик виникнення і мовного поведіння термінів і фразеологічних одиниць дозволяє вирішити питання відмінності цих двох порівнюваних видів.

В лінгвістичних дослідженнях виділяють два ступені стійкості морських термінів: відносний та абсолютний.

Терміни, що характеризуються абсолютним типом стійкості, зближаються за своїми характеристиками з фразеологічними одиницями.

Різке збільшення обсягу, якості і багатомовності комунікації в сучасних науково-технічних галузях знаходить висвітлення в науковому корпусі мови у виді явища термінологізації фразеологізмів. У цьому процесі фразеологічні одиниці отримують додаткові спеціальні значення і починають функціонувати як багатокомпонентні терміни. Встановлені два напрямки переходу фразеологізмів в розряд термінів:

- а) безпосередньо термінологізується сам загальноживаний фразеологізм;
- б) термін-фразеологізм детермінологізується в загальнолітературній сфері і ретермінологізується в іншій спеціальній сфері, відмінній від першої спеціальної сфери.

Висновок. Аналіз стійких термінологічних одиниць свідчить, що у даний час відбувається безперервний процес зміни характеру науково-технічних текстів за рахунок більш широкого використання носіями англійської мови фразеологічних одиниць різних типів у тексті. Виклад у науковому дискурсі виключно технічних питань у сучасній науково-технічній

публіцистиці відбувається все частіше з використанням експресивних одиниць ускладненої семантики.

Роль цих стійких одиниць не обмежується тільки оцінною функцією в тих частинах тексту, що присвячені оцінці або обговоренню якісних характеристик предмета дослідження або наукового повідомлення.

Досить часто фразеологічні одиниці виявляються номінативними одиницями артефактів у тих випадках, коли відбувається явище ретермінологізації з наступним утворенням терміна, одиниці, що виступає в тексті як термін – позначення спеціального наукового або технічного поняття, у той же час, зберігаючи риси фразеологізму.

Таким чином, підтверджується думка про те, що елементи науково-практичного дискурсу сьогодні виникають з численних і різноманітних сфер професійної діяльності та сфер професійної комунікації. Значне місце в цьому гібридному конгломераті займають номінативні одиниці з ділових, економічних, фінансових, юридичної сфер, які функціонують нарівні з науковими і технічними термінами сфери експлуатації морського транспорту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Burns,R.H., Bateman,S., Peter, Lehr (2008), Lloyd's MIU "Handbook of Maritime Security 1st Edition", Auerbach Publications, 404 p.
2. "Sea Trade journal", available at: <https://www.globaltrademag.com/tag/sea-trade/> (accessed 6 April 2020).
3. "Sea Technology journal", available at: <https://sea-technology.com/>(accessed 6 April 2020).
4. Swindells, N.S. (1997), "Glossary of Maritime Technology", Institute of Marine Engineers, London, 405 p.
5. Tuck, A. (2018), "Oxford Dictionary of Business English Oxford", Oxford University Press, 1922 p.
6. Kemp, P. (1976), "The Oxford Companion to Ships and the Sea",OxfordUniversity Press, 956 p.
7. Авербух К.Я. Общая теория термина: комплексно-вариологический подход: автореф. дис. ...докт. фил. наук 10.02.19 / Авербух Константин Яковлевич; МГУ.–М., 2005. – 31 с.
8. Алефиренко Н.Ф. Фразеология в свете современной лингвистической парадигмы /. Н.Ф. Алефиренко.М.: Элпис, 2008. – 271 с.
9. Беньямова В.Н. Жанры английской научной речи /В.Н.Беньямова. К.: Наукова думка, 1988. – 122 с.
10. Бондаренко И.В. Морская фразеология в языке художественной литературы /И.В. Бондаренко // Балтийский филологический курьер. –2003. – №2.–С. 98–105 с.
11. Бялик В.Д. Структурно-семантические особенности и мотивированность научно-технических терминов в современном английском языке (на материале терминологии вычислительной техники): дис. ... канд. филол. наук 10.02.04/ Бялик Василий Дмитриевич. –К., 1985. –195 с.

REFERENCES

1. Burns, R.H., Bateman, S., Peter, Lehr (2008), Lloyd's MIU "Handbook of Maritime Security 1st Edition", Auerbach Publications, 404 p.
- 2."Sea Trade journal", available at: <https://www.globaltrademag.com/tag/sea-trade/> (accessed 6 April 2020).
3. "Sea Technology journal", available at: <https://sea-technology.com/> (accessed 6 April 2020).
- 4.Swindells, N.S. (1997), "Glossary of Maritime Technology", Institute of Marine Engineers, London, 405 p

5. Tuck, A. (2018), "Oxford Dictionary of Business English Oxford", Oxford University Press, 1922 p.
6. Kemp, P. (1976), "The Oxford Companion to Ships and the Sea", Oxford University Press, 956 p.
7. Averbukh, K. Ya. (2005), "The general theory of the term: complex variological approach: Author's thesis", Moscow, 31 p.
8. Alefirenko, N. F. (2008), "Frazeologiya v svete sovremennoi lingvisticheskoi paradigmi" [Phraseology in the light of the modern linguistic paradigm], Elpis, Moscow, 271 p.
9. Ben'yamova, V. N. (1988), "Zhanry angliiskoi nauchnoi rechi" [Genres of English Scientific Speech], Naukova dumka, Kiev, 122 p.
10. Bondarenko, I. V. (2003), "Morskaya frazeologiya v yazyke khudozhestvennoi literatury" [Marine phraseology in the language of fiction], *Baltic philological courier*, No. 2, pp. 98–105/
11. Byalik, V. D. (1985), *Structural and semantic features and motivation of scientific and technical terms in modern English (based on the terminology of computer technology): dissertation*, Kiev, 195 p.

Зайцева Д.А., Рябчук И.А.

ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ В АНГЛИЙСКИХ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ ТЕКСТАХ ПО ЭКСПЛУАТАЦИИ МОРСКОГО ТРАНСПОРТА

Специфика функциональных разновидностей выражения информации не препятствует национальному единству языка, тем самым подтверждая, что фразеологизмы могут также функционировать как единицы номинации специальных понятий в специализированном научно-техническом тексте профессионального языка, а в ряде случаев они представляют подчеркнутую национальную идентичность автора высказывания.

В статье исследованы вопросы распространения фразеологизмов в научно-технических текстах по тематике эксплуатации морского транспорта. Рассмотрены экстралингвистические факторы, влияющие на состав специализированного языка по тематике эксплуатации морского транспорта. Показано, что существует прямая связь между значениями фразеологических единиц и содержанием научно-технического текста.

В статье выделены группы фразеологических элементов, в концептуальном содержании которых актуализируется представление об индустрии морского транспорта, как устойчиво распознаваемый образ и на примере термина "морской индустрии" исследованы фразеологизмы. Доказано, что в подавляющем числе случаев фразеологические единицы вербализуют комплексный концепт "решения проблемы", представляя понимание тяжелого, опасного труда как портретного явления индустрии морского транспорта.

Применяя процедуры морфемного анализа ключевых компонентов терминологических словосочетаний и деривационного синтеза в работе выявлены параметры терминосоздания: использование наиболее продуктивных, легко распознаваемых, апробированных способов словообразования; выбор двусторонней единицы с предполагаемым заранее, эксплицитно представленным значением на уровне плана содержания; преимущество словообразовательным моделям, аналогичным уже существующим образцам, что обеспечивает предсказуемость термина.

В статье доказано, что резкое увеличение объема, качества и многоязычия коммуникации в современных научно-технических областях находит отражение в научном корпусе языка в виде явления терминологизации фразеологизмов. В этом процессе фразеологические единицы получают дополнительные специальные значения и начинают функционировать как многокомпонентные термины. Установлены два направления перехода фразеологизмов в разряд терминов: непосредственно терминологизируется сам общеупотребительный фразеологизм; термин-фразеологизм детерминологизируется в общелитературной сфере и ретерминологизируется в другой специальной сфере, отличной от первой специальной сферы.

Ключевые слова: дискурс, эксплуатация морского транспорта, терминологическая единица, фразеологическая единица, *language for specific purposes*.

Zaitzeva D., Ryabchuk I.

PHRASEOLOGIES IN ENGLISH SCIENTIFIC AND TECHNICAL TEXTS ON OPERATION OF MARINE TRANSPORT

The specificity of the functional varieties of the expression of information does not impede the national unity of the language, thereby confirming that phraseological units can also function as units of the nomination of special concepts in the specialized scientific and technical text of a professional language, and in some cases they represent the emphasized national identity of the author of the statement.

The article explores the distribution of phraseological units in scientific and technical texts on the topic of the operation of maritime transport. Extralinguistic factors affecting the composition of a specialized language on the topic of the operation of maritime transport are considered. It is shown that there is a direct relationship between the values of phraseological units and the content of the scientific and technical text.

The article identifies groups of phraseological elements, in the conceptual content of which the idea of the marine transport industry is updated as a stably recognizable image, and phraseological units are studied using the term "marine industry" as an example. It is proved that in the overwhelming majority of cases, phraseological units verbalize the complex concept of "problem solving", representing an understanding of hard, dangerous work as a portrait phenomenon of the maritime transport industry.

Applying the procedures of morphemic analysis of the key components of terminological phrases and derivational synthesis, the parameters of term-assimilation are identified in the work: the use of the most productive, easily recognizable, tested methods of word formation; selection of a two-sided unit with the expected value explicitly presented at the level of the content plan; advantage of word-building models similar to already existing patterns, which ensures the predictability of the term.

The article proves that a sharp increase in the volume, quality and multilingualism of communication in modern scientific and technical fields is reflected in the scientific corpus of the language in the form of a terminization phenomenon of phraseological units. In this process, phraseological units receive additional special meanings and begin to function as multicomponent terms. Two directions of the transition of phraseological units into the category of terms are established: the commonly used phraseological unit itself is directly terminized; the phraseological terminology is determinized in the general literary sphere and reterminologized in another special sphere, different from the first special sphere.

Keywords: *discourse, operation of sea transport, terminological unit, phraseological unit, language for specific purposes.*